

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

12. november 2012 • J.nr.: NMK-132-00189 (tidl. MKN-130-00743) • Ref.: Lilja Kristjánsson, LIKRI-NMKN

AFGØRELSE

i sag om udvidelse af husdyrbrug på en ejendom i Kalundborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Kalundborg Kommunes afgørelse af 30. december 2009 om udvidelse af dyreholdet på adressen Andaksvej 49, 4400 Kalundborg, og afgørelsen står således ved magt, idet der dog tilføjes følgende ændringer i vilkårene for godkendelsen:

Nyt vilkår 2.9 a:

"Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **29.500** kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	10.150
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	102
FEsv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv, g	152,4
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,908

”

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Vilkår 4.1 tilføjes:

- ”- foderforbrug pr. kg tilvækst samt
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne

N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.

Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter datoen for Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jf. husdyrbruglovens § 33.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Miljøklagenævnet. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

Klagerne er 2 omboende. Natur- og Miljøklagenævnet forstår klagen fra klager 1 som en generel klage over Kalundborg Kommunes sagsbehandling og over værditab af klagers og andre omboendes boliger.

Klager 2 klager generelt over den miljømæssige påvirkning, og mener, at der er tale om industrialisering. Herudover henleder klager opmærksomheden på drivhuseffekten.

Endvidere klages over, at de kommende anlæg er placeret mindre end 300 meter fra omboendes ejendom, ikke mindst 380 meter som anført af kommunen. Natur- og Miljøklagenævnet forstår dette som en klage over manglende overholdelse af afstandskravene i husdyrbrugloven.

Det nævnes også, at ikke alle aspekter af kvælstofpåvirkningen er behandlet i kommunens afgørelse, idet der ikke er taget hensyn til de potentielle skadelige bakterier eller andre patogener arter i nærmiljøet. Natur- og Miljøklagenævnet opfatter dette som en klage over sundhedsfare ved udvidelsen.

Klager henleder også opmærksomheden på, at der ikke er data i afgørelsen, som understøtter kommunens beskrivelse af, at reglerne om bufferzoner er overholdt. Nævnet opfatter dette som en klage over de beregninger, der er foretaget i sagen.

Endelig klages over lugtgener, gener fra trafik, fluer og værditab af omboendes ejendom.

I det følgende behandles spørgsmålene om BAT, lugt, trafik, fluer, afstandskrav, sundhedsfare, værditab og beregninger enkeltvis. Nævnet bemærker, at spørgsmål om udvaskning ikke er behandlet, da der ikke indgår arealer i godkendelsen.

Sagens oplysninger

Kalundborg Kommune har den 21. december 2010 meddelt godkendelse til udvidelse af slagtesvineproduktionen på ejendommen fra 189,5 DE til 260,7 DE. I projektet indgår en udbygning af den østligste af staldene med ca. 740 m² mod nordøst. Der indgår ingen arealer.

BAT

I forbindelse med projektet ønskes den østligste af staldene udbygget med ca. 740 m² mod nordøst. Slagtesvinestaldene indrettes med delvist spaltegulv, hvor minimum 50 % af gulvarealet er fast.

Husdyrbrugets stalde og fordelingen af dyr i de enkelte staldafsnit er opgjort i tabel 2.1.

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010.

Tabel 2.1: Indretning af anlæggets stalde.

Staldnr.	Dyr	Antal	Stier	Staldtype	Gødning
Eks. stald	Slagtesvin	7.110	1.777	Delvist spalte (50-75 % fast gulv)	Gylle
Ny stald	Slagtesvin	3.040	760	Delvist spalte (50-75 % fast gulv)	Gylle

Af godkendelsen fremgår bl.a. følgende om BAT:

"Vurdering og vilkår

Slagtesvinestaldene indrettes med delvist spaltegulv, hvor minimum 50 % af gulvet er fast.

Miljøklagenævnet vurderer, at delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv er "BAT-staldgulv" for slagtesvin.

Kalundborg Kommune vurderer, at gulvtypen lever op til kravet om anvendelse af BAT-gulv og stiller vilkår til anvendelse af denne gulvtype.

Der stilles ikke separat vilkår til renovering af de eksisterende stalde, da der anvendes samme staldsystem og teknikker i de eksisterende og nye stalde. Såfremt driftsherren ønsker at ændre staldsystem udløser det en IT-ansøgning, hvor kommunen skal vurdere de miljømæssige konsekvenser. Dertil kommer at kommunen om 8 år skal tage godkendelsen op til revurdering og se denne i lyset af de teknologiske fremskridt, der er kommet til den tid.

Ejendommens anlæg kan som udgangspunkt ikke efterleve de lovfastsatte lugtgenekriterier. Driftsherren ønsker derfor at etablere et rensningssystem (f.eks. biologisk luftrensning), der kan reducere lugtemissionen i ventilationsluften med minimum 30 %, hvormed lugtemissionen reduceres til et niveau, der kan opfylde lugtgenekriteriet. De lugtrensningsteknikker, der findes i dag, har udover en lugtreducerende effekt ligeledes en ammoniakreducerende effekt. Kommunen vurderer, at effekten er meget varierende afhængig af den valgte teknik, men at rensesystemerne minimum har en ammoniakrensningseffekt på 10 %. Kommunen finder derfor, at det er i proportion med miljøeffekten at kræve denne effekt af systemet. Med en ammoniakreducerende effekt på 10 % beregnes anlæggets emission..."

Lugt

Det er oplyst, at der i forbindelse med det ansøgte projekt vil ske en udvidelse af dyreholdet.

Indledningsvis bemærkes, at nævnet ikke umiddelbart kan godkende den fremsendte OML-beregning fra 2007, da forudsætningerne og vilkårene er anderledes i forhold til miljøgodkendelsen af december 2009. Nævnet har derfor udført en ny OML-beregning under de ændrede forudsætninger.

Kategori	Afstand
I. Afstand til byzone fra OML-centrum	415 m
II. Afstand til samlet bebyggelse fra OML-centrum	470 m
III. Afstand til enkeltbolig fra OML-centrum	170 m

Klagers beboelser er beliggende henholdsvis 308 m (enkeltbolig) og 540 m (inden for byzonen) fra anlægget.

Efter nævnets vurdering vil der i ansøgt drift være mindre lugtemission ($36.491 - 35.163 = 1.328$ OU/m³).

OML-beregningen viser, at genekriterierne, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til enkeltliggende boliger, samlet bebyggelse og byzone.

Kommunen har stillet følgende vilkår i godkendelsen til begrænsning af lugtgener:

"2.4 Alle staldenes ventilationsafkast skal etableres med et rensningssystem eller en anden teknik/tilsætning af additiver eller lign., således at der opnås en lugtreduktion på 30 % og en ammoniakreducerende effekt på 10 %.

2.23 Virksomheden skal, hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, fremsende den fornødne dokumentation i form af målinger og evt. beregninger til eftervisning af anlæggets lugtemission. Målinger og beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre disse målinger/beregninger, eller som kan godkendes af tilsynsmyndigheden. Viser lugtmålinger/-beregninger, at anlægget medfører mere end 17.581 LE/s/ 35.163 OU_E/m³, skal der efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden foretages afhjælpende foranstaltninger. Udgifterne i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af virksomheden"

Transport og trafik

Kommunen har i afgørelsen af 30. december 2009 foretaget en vurdering af transporten og trafikken til og fra den ansøgte bedrift og de gener, som der måtte være i medfør heraf.

Af godkendelsen fremgår bl.a. følgende vedrørende transport og trafik:

"Transporterne til og fra anlægget går gennem de nærliggende landsbyer inden nærmeste færdselsåre nås. Kommunen finder det væsentligt, at al transport der kan planlægges i hovedreglen begrænses til dagtimerne på hverdage.

Kalundborg Kommune vurderer, at alle faste transporter til og fra ejendommen vil foregå af kommunevej og at en forøgelse af transporter med ca. 100 årligt ikke kan betragtes som en væsentlig forøgelse.

Forøgelsen af transporter til og fra ejendommen sker primært i forbindelse med udbringning af gylle. Det er angivet, at der ca. vil være 90 flere transporter af gylle årligt. Kalundborg Kommune vurderer, at denne udvidelse af transporter ikke medfører en væsentlig forøgelse af transportgener til og fra arealerne, da arealerne ligger i relativ kort afstand af anlægget (inden for 3 km i fuglelinje)."

Kalundborg Kommune har stillet følgende vilkår for at begrænse generne fra transport og trafik:

"Transport

2.24 Transporter til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage i tidsrummet 06.00 – 18.00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter bl.a. markarbejde i højsæsonerne (herunder i forbindelse med høst) og den ugentlige afhentning af svin.

2.25 Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles."

Fluer

Kalundborg Kommune har i miljøgodkendelsen vurderet, at de af ansøger trufne foranstaltninger til at forebygge og bekæmpe gener for de omkringboende fra fluer og andre skadedyr er tilstrækkelige. Kalundborg Kommune har endvidere stillet følgende vilkår om begrænsning af gener fra fluer og andre skadedyr:

"Skadedyr

2.29 Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.

2.30 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)."

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger om retsgrundlaget

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inkl. bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2, og § 103, stk. 2.

Kravet om anvendelse af BAT

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af bl.a. en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Kommunen skal endvidere efter husdyrbruglovens § 23, nr. 1, varetage hensynet til anvendelse af BAT ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 11 eller § 12.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i det såkaldte IPPC-direktiv⁴. I direktivets artikel 2, nr. 12, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som:

"det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må anskues i forhold til virksomhedens størrelse og i forhold til, om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT skal gennemføres i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt for den pågældende branche eller industrigren, jf. direktivets artikel 2, nr. 12.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af teknologi og produktionsmetoder, jf. husdyrgodkendelsesbe-

⁴ Direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (kodificeret udgave).

kendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i form af en redegørelse bl.a. med dokumentation for, i hvilket omfang husdyrbruget anvender BAT til reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg og udvaskningen af nitrat, samt oplysninger om hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes, jf. pkt. G, nr. 28.

Det følger af nævnets praksis, at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)"⁵ ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved en samlet ny godkendelse, jf. husdyrbruglovens § 103, stk. 2, gælder kravet om anvendelse af BAT for både nye og eksisterende stalde. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der dog efter lovens forarbejder fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. I forhold til eksisterende anlæg anføres følgende i Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier⁶:

"På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget."

Det bemærkes, at vurderingen af, om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

Lugt

Kommunen skal i en tilladelse eller miljøgodkendelse efter § 10, § 11 eller § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27. Hvis husdyrbruget ligger mindre end 300 meter fra hhv. boliger eller boligområder mv., skal der altid fastsættes sådanne vilkår, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 20. Hvis husdyrbruglovens § 19 ikke er opfyldt, skal kommunen meddele afslag på ansøgningen, jf. § 31.

⁵ De vejledende emissionsgrænseværdier for de forskellige dyretyper findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

⁶ "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

Kommunen må endvidere ikke meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastsat i bilag 3, afsnit B, overskrides. Heraf fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og efter FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Hvis FMK-vejledningen giver den længste geneafstand, kan der foretages en justering af lugtemissionen, hvis husdyrbruget anvender miljøteknologi, som har en dokumenteret effekt på lugtemissionen, ligesom den i vejledningen anviste spredningsmodel i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

Hvis den beregnede geneafstand er længere end den faktiske afstand fra anlægget til de omkringboende, skal der som udgangspunkt gives afslag, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Der fremgår dog følgende af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, om muligheden for at godkende det ansøgte, selvom lugtgeneafstanden er overskredet:

"Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand skal der gives afslag. I enkelte tilfælde kan der dog meddeles godkendelse, f.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand."

Transport og trafik

Kommunen skal i en tilladelse eller godkendelse efter § 10, § 11 eller § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27. Hvis husdyrbruget ligger mindre end 300 meter fra hhv. boliger eller boligområder mv., skal der altid fastsættes sådanne vilkår, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 20. Hvis husdyrbruglovens § 19 ikke er opfyldt, skal kommunen meddele afslag på ansøgningen, jf. § 31.

Det fremgår af bekendtgørelsens bilag 2, punkt D12 og H35, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens interne transportveje samt til- og frakørselsforhold, herunder transport af gødning, dyr mv. Endvidere skal støjbelastningen i forhold til transport vurderes.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse

ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning mv. kun må ske på bestemte tidspunkter.

Fluer

Kommunen skal i en tilladelse eller godkendelse efter § 10, § 11 eller § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27. Hvis husdyrbruget ligger mindre end 300 meter fra hhv. boliger eller boligområder mv., skal der altid fastsættes sådanne vilkår, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 20. Hvis husdyrbruglovens § 19 ikke er opfyldt, skal kommunen meddele afslag på ansøgningen, jf. § 31.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. H33 og H34, angiver, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om fluebekæmpelse og anden skadedyrsbekæmpelse.

Afstandskrav – §§ 6 og 8

Ifølge § 6, stk. 1, nr. 4, i husdyrbrugloven er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt i en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Der kan alene meddeles dispensation fra afstandskravet i § 6 til rideskoler og hestepensioner, jf. § 9 i husdyrbrugloven.

Vurderingen af, om en udvidelse eller ændring medfører forøget forurening, tilkommer kommunen. Ved vurderingen skal der foretages en isoleret bedømmelse af projektets miljøpåvirkning uden inddragelse af den forureningsbegrænsning, der er forbundet med eventuelle forureningsbegrænsende foranstaltninger. Ifølge forarbejderne til § 6 vil en udvidelse af dyreholdet altid skulle betragtes som en forøget forurening, idet gødningsproduktionen og transporter til og fra husdyrbruget vil blive forøget⁷.

Ved udvidelse i et forbundet staldanlæg anses dette for et samlet anlæg, og afstandsmålingen skal gennemføres fra den del af staldanlægget, der ligger nærmest nabobeboelsen⁸.

Efter husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg for husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder som udgangspunkt ikke etableres inden for en afstand af 30 m til naboskel.

⁷ Forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (L 55), 2006-2007, bemærkningerne til § 6, side 42ff.

⁸ MKN-130-00035.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Anvendelse af BAT i det ansøgte projekt

Det følger af nævnets praksis, at Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" i sager efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 skal anvendes ved vurderingen af, om ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Efter nævnets beregninger på baggrund af vejledningen må ammoniakemissionen fra produktionen af dyrehold, der ifølge ansøgningen vil foregå i de eksisterende dele af anlægget, ikke overstige 2062,29 kg N/år. Ammoniakemissionen fra produktionen i de nye dele af anlægget må ikke overstige 881,77 kg N/år. Emissionen fra det samlede anlæg må derfor ikke overstige i alt 2944,06 kg N/år.

Anvendelsen af de i ansøgningen anførte teknikker og den forudsatte placering af produktionen i de enkelte staldafsnit vil medføre en ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 3188,63 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi.

På den baggrund har ansøger under sagens behandling i Natur- og Miljøklagenævnet tilkendegivet at ville foretage følgende ændringer i det ansøgte projekt: Anvendt foderoptimering på 152,4 kg råprotein pr. FE/slagtesvin. Godkendelsen tilføjes et vilkår herom.

BAT-tiltag anvendes på slagtesvinestalden (ST-10092).

Efter nævnets beregninger vil det ansøgte projekt med disse ændringer medføre en faktisk ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 2939,26 kg N/år.

Idet den faktiske emission herefter ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, finder nævnet i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning, at det ansøgte projekt med de af ansøger tilkendegivne ændringer overholder husdyrbruglovens krav om at begrænse ammoniakemission fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

Lugt

Geneafstanden fra anlægget til alle boligtyper er ikke overholdt, når geneafstanden beregnes efter FMK-vejledningen.

Ansøger har imidlertid ladet udarbejde beregninger af spredningen af lugten fra anlægget ved en konkret spredningsberegning efter den såkaldte OML-model (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

En OML-spredningsberegning kan dog kun erstatte en vurdering ud fra FMK-vejledningens genekriterier "*i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold*", jf. bilag 3, afsnit B, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Under hensyn til det oplyste om ventilationsforholdene i anlægget finder Natur- og Miljøklagenævnet ikke grundlag for at anfægte, at der er foretaget en konkret OML-beregning til erstatning af ge-neafstanden beregnet efter FMK-vejledningen.

Det er nævnets opfattelse, at når der anvendes en konkret spredningsberegning som erstatning for beregning efter FMK-vejledningen, bør kommunen vurdere, om den anvendte OML-beregning er lavet med korrekte beregningsfaktorer.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁹, at der ved tolkning af konkrete OML-beregninger som udgangspunkt skal anvendes en "konservativ tolkning", hvilket betyder, at der skal anvendes den højeste lugtkoncentration i en given afstand fra anlægget..

Som det fremgår oven for, kan nævnet ikke umiddelbart godkende den fremsendte OML-beregning fra 2007, da forudsætningerne og vilkårene er anderledes i forhold til miljøgodkendelsen af december 2009. Nævnet har derfor udført en ny OML-beregning under de ændrede forudsætninger.

Idet OML-beregningen viser, at genekriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til omkringboende, finder nævnet, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige lugtgener.

Transport og trafik

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at kommunen med de i miljøgodkendelsen fastsatte vilkår på tilstrækkelig vis har søgt at begrænse generne fra transport og trafik, som der vil være i forbindelse med driften af den ansøgte bedrift.

Det af klager anførte kan ikke føre til andet resultat.

Nævnet har lagt vægt på, at en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven primært kan regulere hvilke af ejendommens adgangsveje, som skal anvendes ved transport til og fra bedriften. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlov-givning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Fluer

Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder har Natur- og Miljøklagenævnet fundet, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige fluegener for de omkringboende, så længe ansøger overholder de i ansøgningen angivne foranstaltninger.

Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at forebyggelse af flueplage først og fremmest kræver en god gødningshåndtering samt en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Et

⁹ <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

husdyrbrug må i øvrigt sikre, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Afstandskrav §§ 6 og 8

Nævnet har målt afstanden til nabobebyggelse til ca. 165 m og til naboskel til ca. 80 m.

Den ansøgte udvidelse overholder derfor efter nævnets opfattelse afstandskravene i husdyrbruglovens § 6, stk. 1, nr. 4 og § 8, stk. 1, nr. 7.

Sundhedsfare

For så vidt angår det af klager anførte om, at den ansøgte bedrift indebærer sundhedsfare for omgivelserne, bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved afgørelser om miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven, kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af husdyrbrugloven. Nævnet har således ingen kompetence til at tage stilling til klagepunkterne vedrørende sundhedsfare.

Værdiforringelse af naboejendomme

I klagen til nævnet er det anført, at det ansøgte projekt vil medføre værdiforringelse af naboejendomme til husdyrbruget. Spørgsmålet om værdiforringelse af de omkringliggende ejendomme er efter nævnets opfattelse imidlertid ikke et hensyn, der indgår i vurderingen af en ansøgning efter husdyrbrugloven.

Beregninger

Det er i klagen anført, at beregningerne i ansøgningen vedrørende bufferzoner er forkerte. Nævnet skal hertil bemærke, at ansøgningens beregninger er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, som krævet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5. Husdyrgodkendelse.dk er et digitalt ansøgningssystem, hvis miljøberegninger udføres i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Systemet er datateknisk, indholds- og beregningsmæssigt dokumenteret, og er undergivet Miljøstyrelsens løbende tilsyn. Nævnet har ikke i den foreliggende sag fundet grundlag for at tilside-sætte ansøgningens beregninger.

Da det af klager i øvrigt anførte om bl.a. sagsbehandlingen, industrialisering og drivhuseffekten ikke kan føre til et andet resultat, stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet herefter Kalundborg Kommunes afgørelse af 30. december 2009 om udvidelse af dyreholdet på adressen Andaksvej 49, 4400 Kalundborg, og afgørelsen står således ved magt, idet der dog tilføjes følgende ændringer i vilkårene for godkendelsen:

Nyt vilkår 2.9 a:

"Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **29.500** kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	10.150
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	102
FESv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FESv, g	152,4
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,908

”

Vilkår 4.1 tilføjes:

- ”- foderforbrug pr. kg tilvækst samt
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne

N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.

Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter datoen for Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jf. hudyrbroglovens § 33.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Hanne Marie Motzfeldt
Specialkonsulent

/

Lilja Kristjánsson
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Kalundborg Kommune, stab@kalundborg.dk

Stig westphal, westphalstig@hotmail.com

og pr. brev til:

Bakkegården v. Thomas Gammelby, Andaksvej 49, 4400 Kalundborg

Dr. Simon Craige og Mrs Katrine Monberg-Craige, Andaksvej 50, 4400 Kalundborg